

คลาสและอ็อบเจกต์

ที่ผ่านมา : คลาสคือโปรแกรม

```
public class ClassGPA {  
    public static void main(...) {  
        ...  
    }  
}
```

เมทอดอื่น ๆ
ทุกเมทอดมีคำว่า static (เมทอดประจำคลาส) class methods static methods

2110101 วิศวกรรมคอมพิวเตอร์ จุฬาฯ (15/06/52)

2

ยังมีอีกแบบ : คลาสคือประเภทข้อมูล

```
public class Ball {  
    ...  
}  
  
public class Point {  
    ...  
}  
  
public class Rectangle {  
    ...  
}  
  
public class Employee {  
    ...  
}  
  
public class Classroom {  
    ...  
}  
  
public class Product {  
    ...  
}  
  
public class ComplexNumber {  
    ...  
}  
  
public class Date {  
    ...  
}  
  
public class Currency {  
    ...  
}  
  
public class BankAccount {  
    ...  
}
```

2110101 วิศวกรรมคอมพิวเตอร์ จุฬาฯ (15/06/52)

3

ตัวอย่างคลาสที่เป็นประเภทข้อมูล : Ball

```
public class Ball {  
    ตัวแปรประจำอ็อบเจกต์  
    object variables  
  
    ตัวสร้าง  
    constructors  
  
    เมทอดประจำอ็อบเจกต์  
    object methods  
  
    ตัวแปรประจำคลาส  
    class variables  
    เมทอดประจำคลาส  
    class method  
}
```

2110101 วิศวกรรมคอมพิวเตอร์ จุฬาฯ (15/06/52)

4

แบบง่ายสุด : มีเฉพาะข้อมูลย่อย

```
public class Ball {  
    ตัวแปรประจำอ็อบเจกต์  
    object variables  
}
```

data members
attributes
fields

บรรยายเฉพาะข้อมูลย่อยภายใน

```
public class Ball {  
    public double x, y;  
    public double dx, dy;  
    public double r;  
}
```

2110101 วิศวกรรมคอมพิวเตอร์ จุฬาฯ (15/06/52)

5

สร้างอ็อบเจกต์ด้วย new

```
public class Ball {  
    public double x, y;  
    public double dx, dy;  
    public double r;  
}
```

ชื่อตัวแปร
ชื่อคลาส
สร้างอ็อบเจกต์ของ
คลาส Ball

```
Ball b = new Ball();
```

b →
ตัวอ้างอิง
อ็อบเจกต์
(object reference)

x 0.0 dx 0.0 r 0.0
y 0.0 dy 0.0

อ็อบเจกต์

หลัง new
ได้ค่าศูนย์หมด

2110101 วิศวกรรมคอมพิวเตอร์ จุฬาฯ (15/06/52)

6

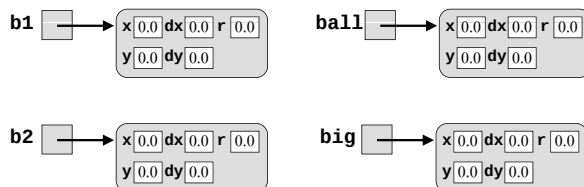
ค่าเริ่มต้นของตัวแปรประจำอ็อบเจกต์

- หลัง **new**, ค่าของตัวแปรประจำอ็อบเจกต์
 - จำนวน มีค่า 0
 - **boolean** มีค่า **false**
- ให้ค่าอื่นตอนประกาศ **object variable** ได้

```
public class Ball {
    public double x, y;
    public double dx = 2, dy = 4;
    public double r = 10;
}
```

แต่ละอ็อบเจกต์มีตัวแปรประจำอ็อบเจกต์ของตัวเอง

```
Ball b1 = new Ball();
Ball b2 = new Ball();
Ball ball = new Ball();
Ball big = new Ball();
```


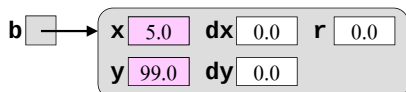
b1, b2, ball, big เป็นตัวอ้างอิงอ็อบเจกต์แบบ **Ball**
บางครั้งเราเรียก "อ็อบเจกต์ **b1**" แทนอ็อบเจกต์ที่ **b1** อ้างอิงอยู่

การเปลี่ยนค่าของตัวแปรประจำอ็อบเจกต์

```
public class Ball {
    public double x, y;
    public double dx, dy;
    public double r;
}
```

```
Ball b = new Ball();
b.x = 5;
b.y = 99;
```

b.x อ่านว่า ตัวแปร **x** ของอ็อบเจกต์ **b**

เมทอดที่รับอ็อบเจกต์

- การส่งอ็อบเจกต์ให้เมทอด คือการส่งตำแหน่งของอ็อบเจกต์ (ค่าของตัวอ้างอิง)
- ผู้ส่งกับผู้รับจึงอ้างอิงอ็อบเจกต์เดียวกัน

```
public static void main(String[] args) {
    Ball b = new Ball();
    moveRight(b, 5);
    ...
}
```

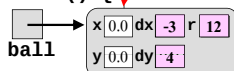
```
public static void moveRight(Ball ball, double d) {
    ball.x += d;
}
```

เมทอดที่คืนอ็อบเจกต์

- การคืนอ็อบเจกต์ให้ผู้เรียกเมทอด คือการส่งตำแหน่งของอ็อบเจกต์คืนกลับไป

```
public static void main(String[] args) {
    Ball b = createRandomBall();
    ...
}
```

```
public static Ball createRandomBall() {
    Ball ball = new Ball();
    ball.r = random(10, 15);
    ball.dx = random(-5, 5);
    ball.dy = random(-5, 5);
    return ball;
}
```


ตัวแปรในเมทอดหาย เมื่อเมทอดทำงานเสร็จ แต่อ็อบเจกต์ที่สร้างในเมทอดไม่หาย ถ้ายังมีตัวแปรอ้างอิงมันอยู่

ตัวอย่าง : ลูกบอลแดงในวินโดว

```
public static void main(String[] args) {
    DWindow w = new DWindow(250, 200);
    Ball b1 = createRandomBall();
    b1.x = 125; b1.y = 100;
    while (true) {
        w.fade(0.3);
        draw(w, b1);
        move(w, b1);
        w.sleep(30);
    }
}

public static void draw(DWindow w, Ball b) {
    w.fillEllipse(b.x, b.y, 2 * b.r, 2 * b.r);
}

public static void move(DWindow w, Ball b) {
    b.x = b.x + b.dx;
    b.y = b.y + b.dy;
    if (b.x + b.r > w.getWidth() || b.x < b.r) b.dx = -b.dx;
    if (b.y + b.r > w.getHeight() || b.y < b.r) b.dy = -b.dy;
}
```

```
public class Ball {
    public double x, y;
    public double dx, dy;
    public double r;
}
```

ให้คลาส Ball รับผิดชอบการ draw และ move

```
DWindow w = new DWindow(250, 200);
Ball b1 = createRandomBall();
b1.x = 125; b1.y = 100;
while (true) {
    w.fade(0.3);
    Ball.draw(w, b1);
    Ball.move(w, b1);
    w.sleep(30);
}
```

เรียก draw ที่เขียน
ในคลาส Ball

```
public class Ball {
    public double x, y, dx, dy, r;

    public static void draw(DWindow w, Ball b) {
        w.fillEllipse(b.x, b.y, 2 * b.r, 2 * b.r);
    }
    public static void move(DWindow w, Ball b) {
        b.x = b.x + b.dx;
        b.y = b.y + b.dy;
        if (b.x + b.r > w.getWidth() || b.x < b.r) b.dx = -b.dx;
        if (b.y + b.r > w.getHeight() || b.y < b.r) b.dy = -b.dy;
    }
}
```

211 13

เขียน draw ในคลาส Ball ได้สองแบบ

class method

```
public class Ball {
    public double x, y, dx, dy, r;

    public static void draw(DWindow w, Ball b) {
        w.fillEllipse(b.x, b.y, 2 * b.r, 2 * b.r);
    }
}
```

เรียก draw ที่เขียน
ในคลาส Ball

ต้องรับ Ball b มาเพื่อจะ
ใช้ค่าต่าง ๆ ของอ็อบเจกต์ b

object method

```
public class Ball {
    public double x, y, dx, dy, r;

    public void draw(DWindow w) {
        w.fillEllipse(x, y, 2 * r, 2 * r);
    }
}
```

เรียก b1.draw(w);

b1 เป็นอ็อบเจกต์ที่ถูก
เรียกใช้วิธีการ draw

ตัวแปรเหล่านี้คือตัวแปร
ของอ็อบเจกต์ที่ถูกเรียก

เรียก b1.draw(w), x ก็คือ b1.x

2110101 วิศวกรรมคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์ (15/06/52)

14

class method กับ object method

- class method
 - มีคำว่า static ที่หัวเมทอด
 - รูปแบบการเรียก : ชื่อคลาส.ชื่อเมทอด (...)
- object method
 - ไม่มีคำว่า static ที่หัวเมทอด
 - รูปแบบการเรียก : ตัวอ้างอิงอ็อบเจกต์.ชื่อเมทอด (...)

บริการที่เกี่ยวกับอ็อบเจกต์
มักเขียนเป็น object method

```
public class Ball {
    public double x, y, dx, dy, r;

    public static void draw(DWindow w, Ball b) {
        w.fillEllipse(b.x, b.y, 2 * b.r, 2 * b.r);
    }
}
```

class method

```
public class Ball {
    public double x, y, dx, dy, r;

    public void draw(DWindow w) {
        w.fillEllipse(x, y, 2 * r, 2 * r);
    }
}
```

object method

2110101 วิศวกรรมคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์ (15/06/52) 15

องค์ประกอบของคลาส : ตัวสร้าง (constructor)

```
Ball b = new Ball();
b.x = 50; b.y = 50;
b.dx = 2; b.dy = 3;
b.r = 20;
```

```
Ball b = new Ball(50, 50, 2, 3, 20);
```

```
public class Ball {
    public double x, y;
    public double dx, dy;
    public double r;

    public Ball(double x1, double y1,
                double dx1, double dy1, double r1) {
        x = x1; y = y1; dx = dx1; dy = dy1; r = r1;
    }
    ...
}
```

ชื่อต้องเหมือนชื่อคลาส
ไม่มี static
ไม่มี ประเภทผลลัพธ์

2110101 วิศวกรรมคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์ (15/06/52)

16

หนึ่งคลาสมีตัวสร้างหลายแบบก็ได้

```
public class Ball {
    public double x, y;
    public double dx, dy;
    public double r;

    public Ball() {
    }
    public Ball(double x1, double y1) {
        x = x1; y = y1; r = 10;
    }
    public Ball(double x1, double y1, double r1) {
        x = x1; y = y1; r = r1;
    }
    public Ball(double x1, double y1,
                double dx1, double dy1, double r1) {
        x = x1; y = y1; dx = dx1; dy = dy1; r = r1;
    }
    ...
}
```

2110101 วิศวกรรมคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์ (15/06/52)

17

Default Constructor (ตัวสร้างที่ระบบเติมให้ ถ้าไม่ได้เขียน)

```
public class Ball {
    public double x, y;
    public double dx, dy;
    public double r;
}
```

ไม่เขียนตัวสร้าง, compiler
จะเติมให้อัตโนมัติ

```
public class Ball {
    public double x, y;
    public double dx, dy;
    public double r;
    public Ball() { }
}
```

เขียนตัวสร้างแล้ว
compiler ไม่เติมอีก

```
public class Ball {
    public double x, y;
    public double dx, dy;
    public double r;

    public Ball(double x1, double y1) {
        x = x1; y = y1; r = 10;
    }
}
```

2110101 วิศวกรรมคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์ (15/06/52)

18

ตัวอย่าง : BankAccount

```
public class BankAccount {
    public String id = "";
    public double balance = 0;

    public BankAccount(String newID, double initialBalance) {
        id = newID;
        balance = initialBalance;
    }
    public void withdraw(double amt) {
        if (amt > 0 && balance >= amt) balance = balance - amt;
    }
    public void deposit(double amt) {
        if (amt > 0) balance = balance + amt;
    }
}

BankAccount ba = new BankAccount("A11", 100);
ba.deposit(200);
ba.withdraw(50);
System.out.println(ba.balance);
ba.id = "99-99-9999-9"; // !!!
ba.balance = -1e6; // !!!
```

2110101 วิศวกรรมคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (15/06/52)

19

public ไม่ปลอดภัย, private ป้องกันได้

```
public class BankAccount {
    private String id = "";
    private double balance = 0;

    public BankAccount(String newID, double initialBalance) {
        id = newID;
        balance = initialBalance;
    }
    public void withdraw(double amt) {
        if (amt > 0 && balance >= amt) balance = balance - amt;
    }
    public void deposit(double amt) {
        if (amt > 0) balance = balance + amt;
    }
}

BankAccount ba = new BankAccount("A11", 100);
ba.id = "99-99-9999-9";
ba.balance = -1e6;
```

ใช้สมาชิกที่เป็น private ได้เฉพาะในคลาสที่เขียนเท่านั้น

แปลไม่ผ่าน

2110101 วิศวกรรมคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (15/06/52)

20

อาจต้องให้บริการขอข้อมูลที่เป็น private

```
public class BankAccount {
    private String id;
    private double balance;
    ...
    public String getID() {
        return id;
    }
    public double getBalance() {
        return balance;
    }
}
```

```
BankAccount ba = new BankAccount("02-125-872", 0);
ba.deposit(100);
System.out.println(ba.getID() + ", " +
    ba.getBalance());
```

2110101 วิศวกรรมคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (15/06/52)

21

ตัวอย่าง : Dice

- เขียนคลาสเพื่อสร้างลูกเต๋า ให้บริการดังนี้
 - int roll() : โยนลูกเต๋า แล้วคืนหมายเลขหน้าที่ได้
 - int getValue() : คืนหมายเลขหน้าของลูกเต๋า

```
public class Dice {
    private int value;
    public Dice() {
        roll();
    }
    public int roll() {
        value = 1 + (int)(6 * Math.random());
        return value;
    }
    public int getValue() {
        return value;
    }
}
```


2110101 วิศวกรรมคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (15/06/52)

22

ตัวอย่าง : PiggyBank

- เขียนคลาสเพื่อสร้างกระปุกออมสินเก็บได้เฉพาะเหรียญ 1 บาท, 2 บาท, 5 บาท และ 10 บาท ให้บริการดังนี้
 - PiggyBank() : ตัวสร้างกระปุกออมสินเปล่า ๆ
 - void add1(int c) : หยอดเหรียญ 1 บาท c เหรียญ
 - void add2(int c) : หยอดเหรียญ 2 บาท c เหรียญ
 - void add5(int c) : หยอดเหรียญ 5 บาท c เหรียญ
 - void add10(int c) : หยอดเหรียญ 10 บาท c เหรียญ
 - void clear() : เทเหรียญทั้งหมดออกจากกระปุก
 - int getTotal() : คืนจำนวนเงินทั้งหมดที่เก็บในกระปุก

```
PiggyBank pb = new PiggyBank();
pb.add1(3); pb.add2(1); pb.add5(2); pb.add10(1);
pb.add1(2); System.out.println(pb.getTotal());
pb.clear(); System.out.println(pb.getTotal());
```

2110101 วิศวกรรมคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (15/06/52)

23

ตัวอย่าง : PiggyBank : ตัวแปรประจำอ็อบเจกต์

```
public class PiggyBank {
    private int one, two, five, ten;

    public PiggyBank() {
        clear();
    }
    public void clear() {
        one = two = five = ten = 0;
    }
    public void add1(int coins) {one = one + coins;}
    public void add2(int coins) {two = two + coins;}
    public void add5(int coins) {five = five + coins;}
    public void add10(int coins) {ten = ten + coins;}
    public int getTotal() {
        return one + 2*two + 5*five + 10*ten;
    }
}
```

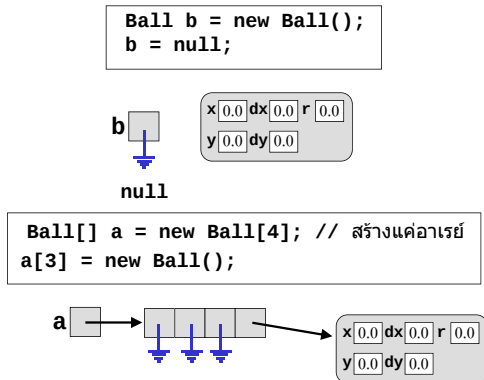

ลองปรับปรุงให้กระปุกมีความจุ
จะไม่เพิ่มให้ถ้าเต็มแล้ว

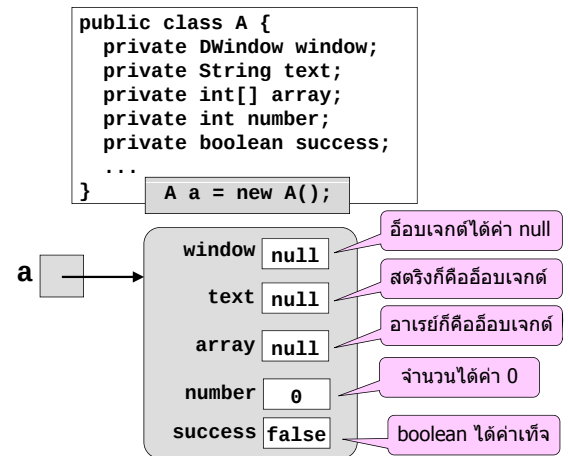
2110101 วิศวกรรมคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (15/06/52)

24

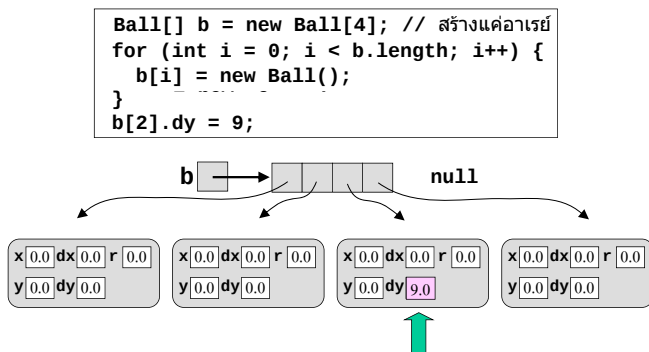
null : ค่าที่แทนการไม่อ้างอิงอ็อบเจกต์ใด

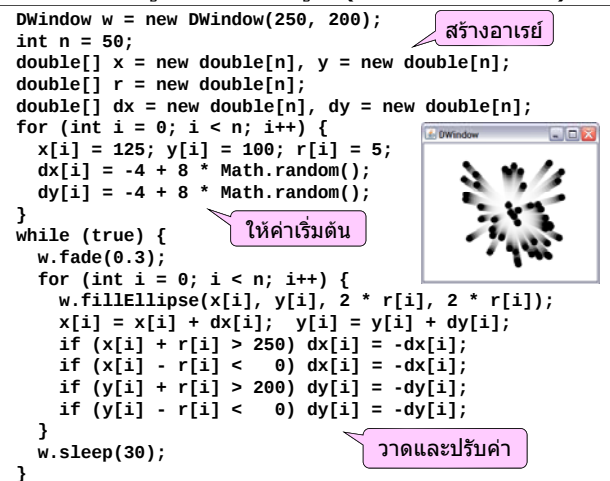
ค่าเริ่มต้นของตัวแปรประจำอ็อบเจกต์

อาร์เรย์ของอ็อบเจกต์

ตัวอย่าง : ลูกบอล 50 ลูก (ใช้อาร์เรย์ 5 แถว)

คลาส Ball อีกครั้ง

```
public class Ball {
    public double x, y, dx, dy, r;

    public Ball(double x1, double y1,
                double dx1, double dy1, double r1) {
        x = x1; y = y1; dx = dx1; dy = dy1; r = r1;
    }
    public void draw(DWindow w) {
        w.fillEllipse(x, y, 2 * r, 2 * r);
    }
    public void move(DWindow w) {
        x = x + dx;
        y = y + dy;
        if (x + r > w.getWidth() || x < 0) dx = -dx;
        if (y + r > w.getHeight() || y < 0) dy = -dy;
    }
}
```

ตัวอย่าง : ลูกบอล 50 ลูก (ใช้อาร์เรย์ของ Ball 1 แถว)

```
public static void main(String[] args) {
    DWindow w = new DWindow(250, 200);
    Ball[] b = new Ball[50];
    for (int i = 0; i < b.length; i++) {
        b[i] = new Ball(125, 100,
                        random(-5, 5), random(-5, 5), 10);
    }
    while (true) {
        w.fade(0.3);
        for (int i = 0; i < b.length; i++) {
            b[i].draw(w);
            b[i].move(w);
        }
        w.sleep(30);
    }
}
public static double random(int a, int b) {
    return a + (b - a) * Math.random();
}
```

ตัวอย่าง : Card (ไพ่ 1 ใบ)

```
public class Card {
    private String suit; // โพธิ์ดำ โพธิ์แดง หลามตัด หัวใจ
    private int rank;    // 2, 3, ..., 14

    public Card(int r, String s) {
        suit = s;
        rank = r;
    }
    public int getRank() {
        return rank;
    }
    public String getSuit() {
        return suit;
    }
}
```


ตัวอย่าง : Deck (ไพ่ 1 สำรับ)

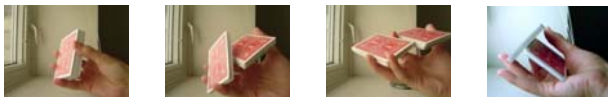
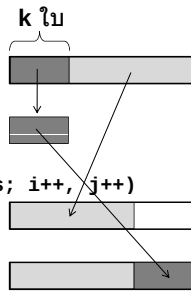
```
public class Deck {
    private Card[] deck;
    private int numberOfCards;

    public Deck() {
        deck = new Card[52];
        int k = 0;
        for (int i = 2; i <= 14; i++) {
            deck[k++] = new Card(i, "โพธิ์ดำ");
            deck[k++] = new Card(i, "โพธิ์แดง");
            deck[k++] = new Card(i, "หลามตัด");
            deck[k++] = new Card(i, "หัวใจ");
        }
        numberOfCards = 52;
    }
    public Card nextCard() {
        numberOfCards--;
        return deck[numberOfCards];
    }
}
```


ตัวอย่าง : Deck : ตัดไพ่

```
public class Deck {
    private Card[] deck;
    private int numberOfCards;
    // ...
    public void cut(int k) {
        Card[] temp = new Card[k];
        for (int i = 0; i < k; i++)
            temp[i] = deck[i];
        int j = 0;
        for (int i = k; i < numberOfCards; i++, j++)
            deck[j] = deck[i];
        for (int i = 0; i < k; i++, j++)
            deck[j] = temp[i];
    }
}
```


องค์ประกอบของคลาส : ตัวแปรประจำคลาส

- ตัวแปรประจำอ็อบเจกต์
 - แต่ละอ็อบเจกต์มีที่เก็บเป็นของตัวเอง เช่น ball.dx (ต้องมีอ็อบเจกต์ถึงจะมีตัวแปรแบบนี้)
- เมทอดประจำอ็อบเจกต์
 - บริการที่อ็อบเจกต์มีให้เรียกใช้ เช่น account.deposit(100) (ต้องมีอ็อบเจกต์ถึงจะเรียกเมทอดแบบนี้ได้)
- เมทอดประจำคลาส
 - เรียกใช้ได้เลยโดยไม่ต้องสร้างอ็อบเจกต์ Math.sin(x) (นำหน้าชื่อเมทอดด้วยชื่อคลาส)
- ตัวแปรประจำคลาส
 - ที่เก็บข้อมูลประจำตัวคลาส (ไม่ต้องสร้างอ็อบเจกต์ก็มีที่เก็บนี้ให้ใช้)

ใส่ static กำกับตัวแปรประจำคลาส

```
public class DayOfWeek {
    public static String getDayOfWeek(int d) {
        String[] dow = {"เสาร์", "อาทิตย์", "จันทร์", "อังคาร", "พุธ", "พฤหัสบดี", "ศุกร์"};
        return dow[d];
    }
}
```

อาเรย์นี้ถูกสร้างทุกครั้งที่ได้เรียก getDayOfWeek ถูกเรียก

```
public class DayOfWeek {
    private static String[] dow = {"เสาร์", "อาทิตย์", "จันทร์", "อังคาร", "พุธ", "พฤหัสบดี", "ศุกร์"};

    public static String getDayOfWeek(int d) {
        return dow[d];
    }
}
```

อาเรย์นี้ถูกสร้างครั้งเดียวที่คลาส DayOfWeek ถูกเรียกใช้

ใส่ static กำกับตัวแปรประจำคลาส

```
public class Coin {
    private static int numberOfCoins = 0;
    private int value;

    public Coin(int v) {
        value = v;
        numberOfCoins++;
    }
    public int getValue() {
        return value;
    }
    public static int getNumberOfCoins() {
        return numberOfCoins;
    }
    ...
}
```

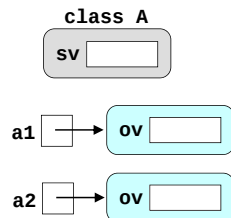
ถ้าลบ static ออก จะเกิดอะไรขึ้น ?

นับจำนวนเหรียญที่ได้ผลิตมา

ตัวอย่างทดสอบความเข้าใจ : class & obj. var.

```
public class A {
    private static int sv;
    private          int ov;
    ...
}
```

```
A.sv = 1;
A a1 = new A();
A a2 = new A();
A.sv++;
a1.ov++;
a2.ov++;
a1.sv++;
a2.sv++;
A.ov = 9 // wrong
```


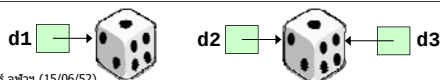
ตัวอย่างที่เราเคยใช้มา

- Class methods
 - Math.sin(x), Math.random(), ...
- Class variables
 - System.in, System.out, DWindow.RED, ...
- Object methods
 - kb.nextInt(), System.out.println(), w.sleep(30), ...
- Object variables
 - มีน้อย เพราะมักให้เป็น private

การใช้ == กับอ็อบเจกต์

- ถ้า a และ b เป็นตัวแปรอ้างอิงอ็อบเจกต์
- a == b เป็นการทดสอบว่า
 - a และ b อ้างอิงตำแหน่งเดียวกันหรือไม่
 - a และ b อ้างอิงอ็อบเจกต์เดียวกันหรือไม่
- การเปรียบเทียบความเท่ากันของสตริง จึงไม่ใช่ == ("a" == "A".toLowerCase() ได้ false)
 - ต้องใช้เป็นเมทอดแทน (s1.equals(s2))

```
Dice d1 = new Dice();
Dice d2 = new Dice();
Dice d3 = d2;
System.out.println( d1 == d2 ); //false
System.out.println( d2 == d3 ); // true
```


equals ของ Dice

```
public class Dice {
    private int value;
    public Dice() { roll(); }
    public int getValue() { return value; }
    public int roll() {
        value = 1 + (int)(6 * Math.random());
        return value;
    }
    public boolean equals(Dice d) {
        return value == d.getValue();
    }
}
```

```
Dice d1 = new Dice();
Dice d2 = new Dice();
int c = 1;
while (!d1.equals(d2)) {
    d1.roll();
    d2.roll();
    c++;
}
System.out.println( c );
```